

Антимонопольний комітет України

РІШЕННЯ

адміністративної колегії Івано-Франківського обласного
територіального відділення

30.06.2016 р.

№17

Справа № 14/П-2016

м. Івано-Франківськ

Про припинення порушення
законодавства про захист економічної
конкуренції і накладення штрафу

Адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 14/П-2016, розпочатої за результатами розгляду звернення ОСОБИ_1 (надалі - Заявник) на Урядову гарячу лінію, розпочато розгляд справи № 14/П-2016 у зв'язку з наявністю в діях фізичної особи – підприємця Буряк Оксани Йосифівни (вул. Каракая, 13, м. Калуш, 77300, ідентифікаційний код - 1966004062, надалі ФОП Буряк, Підприємець) ознак порушення, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами, та подання другого відділу досліджень і розслідувань від 17.06.2016 № 114 про попередні висновки у справі,

ВСТАНОВИЛА:

Згідно даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців ФОП Буряк зареєстрована Реєстраційною службою Калуського міськрайонного управління юстиції в Івано-Франківській області (дата запису: 19.02.2013, номер запису: 21200000000006851). Основними видами діяльності Підприємця за КВЕД є: роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах (47.73); оптова торгівля фармацевтичними товарами (46.46); роздрібна торгівля медичними й ортопедичними товарами в спеціалізованих магазинах (47.74).

Відповідно до абзацу 12 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - це, зокрема, юридична особа, незалежно від організаційно - правової форми та форми власності, чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність.

ФОП Буряк здійснює діяльність з роздрібною торгівлі лікарськими засобами з 27.12.2013 в аптеці, що розташована на території туристичного комплексу «Буковель» (участок Щивки 2/95, приміщення 2, с. Поляниця).

Отже, ФОП Буряк, здійснюючи зазначену діяльність, є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Дослідженням ринку роздрібною торгівлі лікарськими засобами, проведеним відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605, встановлено.

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, згідно з п. 3.1 Методики, є:

- суб'єкт господарювання, стосовно якого визначається становище на ринку в певних товарних та територіальних межах – ФОП Буряк;
- конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який постачається, продається, придбавається тощо цим суб'єктом господарювання - послуги з організації роздрібною торгівлі лікарськими засобами.

Відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я від 31.10.2011 № 723, роздрібна торгівля лікарськими засобами – це діяльність з придбання, зберігання та продажу готових лікарських засобів через аптеку та її структурні підрозділи (у тому числі ліків, виготовлених (вироблених) в умовах аптеки) безпосередньо громадянам для їх особистого споживання, закладам охорони здоров'я (крім аптечних закладів), а також підприємствам, установам та організаціям без права їх подальшого перепродажу.

Враховуючи те, що ФОП Буряк здійснює діяльність з роздрібною торгівлі лікарськими засобами, товарними межами ринку є послуги з організації роздрібною торгівлі лікарськими засобами.

Споживачами вказаних послуг є фізичні та юридичні особи, що перебувають чи розташовані на території ТК «Буковель», у яких виникла необхідність придбати лікарські засоби.

Територіальні (географічні) межі ринку роздрібною торгівлі лікарськими засобами визначені шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання лікарських засобів, що є взаємозамінними, є неможливим або недоцільним.

ТК «Буковель» являє собою містечко, в якому розгорнуто спектр умов для заняття спортом, бізнесу, відпочинку, оздоровлення: комфортабельні готельні комплекси, приватні садиби, заклади громадського харчування, торгівельні заклади, гірськолижні траси, лижна школа, Міжнародний дитячий центр «Артек-Буковель» та інші розважальні заклади.

Діяльність з роздрібною торгівлі лікарськими засобами на території ТК «Буковель», крім ФОП Буряк, здійснює ФОП Антощук К.Д. (бульвар

Південний, 35/98, м. Івано-Франківськ, 76018, ідентифікаційний код – 2309203608) в аптеках, що розташовані в приміщеннях паркінгу №1 та паркінгу №2. Відстань між аптеками зазначених суб'єктів господарювання становить близько 500 м. Найближча аптека поза межами ТК «Буковель» розташована в центрі с. Поляниця на відстані близько 2 км від ТК «Буковель».

При визначенні територіальних (географічних) меж ринку роздрібної торгівлі лікарськими засобами враховувалося, зокрема, наступне:

- максимальне наближення до споживача;
- відсутність в межах пішохідної доступності (500 м) інших аптечних закладів, крім тих, що розташовані в межах ТК «Буковель».

Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку визначено межі пішохідної доступності в ТК «Буковель».

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою. Часовими межами ринку визначено звітний період - I квартал 2016 року.

З урахуванням положень Методики встановлено, що частка ФОП Буряк на ринку за підсумками I кварталу 2016 року у визначених територіальних межах становила 52,2 відсотка.

Враховуючи вищенаведене, відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ФОП Буряк на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами у територіальних межах ТК «Буковель» протягом I кварталу 2016 року є суб'єктом господарювання, що займала монопольне (домінуюче) становище із часткою 52,2 відсотка.

Аналізом отриманої інформації встановлено, що рівень торгівельних надбавок в аптеці ФОП Буряк становить 100 – 140 відсотків. Для прикладу, на протизапальні та знеболюючі лікарські засоби, що застосовуються при травмах: мазь живокосту (туба 100 г, Др. Тайс), Діп Риліф гель (туба 50 г, Mentholatum); на протизастудні лікарські засоби: ацетилсаліцилова кислота (табл. 0,5 г № 10, ЗАТ «Дарниця»), Гербіон сироп Ісландський мох (фл. 150 мл, KRKA), Гриппостад (пак. 5 г, Stada), Фармацитрон (пак. 23 г, Pharmascience), торгівельна надбавка становить 140 відсотків.

Внаслідок цього в аптеці ФОП Буряк роздрібні ціни на лікарські засоби, що користуються найбільшим попитом у споживачів, які перебувають в ТК «Буковель», були вищими, ніж в аптечних закладах суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність в умовах конкуренції.

Зазначене підтверджується результатами дослідження ринку роздрібної торгівлі лікарськими засобами в територіальних межах міст і районів Івано-Франківської області, що проводилося територіальним відділенням у 2015 році. Зокрема, в ході дослідження встановлено, що середній рівень торгівельних надбавок на лікарські засоби в аптечних закладах Івано-Франківської області становить від 10 до 35 відсотків.

Торговельна надбавка на лікарські засоби – це різниця між оптово-відпускнуою ціною (ціною закупівлі) та ціною реалізації товару в роздріб, що фактично і складає дохід, який отримує учасник роздрібною торгівлі при реалізації ліків в аптечних закладах. Застосування ФОП Буряк високого рівня торгівельної надбавки на лікарські засоби призводить до зростання роздрібних цін на лікарські засоби у її аптеці та дає змогу Підприємцю отримати додатковий прибуток не за рахунок власних досягнень у конкуренції, а за рахунок постійного попиту, оскільки лікарські засоби є життєво необхідними для кожного із споживачів.

У відповідь на вимогу територіального відділення у справі від 13.05.2016 № 04-07/187 Підприємця повідомила, що причиною встановлення торговельних надбавок на лікарські засоби у розмірі 100 – 140 відсотків є високий рівень витрат на утримання аптечних закладів. Зокрема, згідно наданих рахунків плата за послуги (електроенергія, водопостачання та водовідведення, охорона, пожежна охорона, благоустрій території, вивезення сміття тощо) для аптеки ФОП Буряк становила: у січні 2016 року – 11263 грн., в лютому – 6569 грн., в березні - 6485 грн., в квітні – 4953 грн. Також, Підприємця зазначила, що влітку 2016 року заплановано провести ремонт приміщення аптеки, вартість якого орієнтовно складатиме 60 тис. грн., на час ремонту аптека буде зачинена. ТК «Буковель» є сезонним курортом, в міжсезонний період середньоденна виручка аптеки складає 600 грн.

Проте, зазначені пояснення не є достатніми причинами для встановлення надвисокого рівня торговельних надбавок, а така поведінка ФОП Буряк є наслідком її домінування на ринку за відсутності конкуренції.

Таким чином, матеріалами справи доведено, що дії ФОП Буряк, які полягали у встановленні роздрібних цін на лікарські засоби, що реалізуються в її аптеці, розташованій на території ТК «Буковель», на рівні вищому, ніж середні ціни в аптечних закладах Івано-Франківській області, є порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з організації роздрібною торгівлі лікарськими засобами шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

На виконання пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року за №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року за №169-р), листом від 17.06.2016 № 04-07/247 ФОП Буряк надіслано копію подання про попередні висновки від 17.06.2016 № 114 у справі № 14/П-2016.

У відповідь на подання, листом від 29.06.2016 б/н ФОП Буряк повідомила, що нею вжито заходи для припинення порушень законодавства

про захист економічної конкуренції, зокрема, на даний час проведена переоцінка частини лікарських засобів з торговельною надбавкою у розмірі 40-50 відсотків, розробляється програмне забезпечення з метою переоцінки решти лікарських засобів із зазначеною торговельною надбавкою.

Обсяг доходу (виручки) ФОП Буряк від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2015 рік склав 1465,9 тис. гривень.

При визначенні розміру штрафу враховано:

- порушення вчинено вперше;
- порушення визнано;
- вжиття заходів для припинення порушення;
- обставини, що призвели до вчинення порушення (низький рівень виручки в міжсезонний період, високі затрати на утримання аптечного закладу в ТК «Буковель»);
- сприяння розслідуванню в справі.

Керуючись статтями 12, 12', 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» фізична особа – підприємець Буряк Оксана Йосифівна (вул. Каракая, 13, м. Калуш, 77300, ідентифікаційний код – 1966004062) займала монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з організації роздрібною торгівлі лікарськими засобами у територіальних межах ТК «Буковель» протягом I кварталу 2016 року із часткою 52,2 відсотка.

2. Визнати дії фізичної особи – підприємця Буряк О.Й., які полягали у встановленні роздрібних цін на лікарські засоби, що реалізуються в її аптеці, розташованій на території ТК «Буковель», на рівні вищому, ніж середні ціни в аптечних закладах Івано-Франківській області, порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з організації роздрібною торгівлі лікарськими засобами шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За вчинене порушення накладати на фізичну особу – підприємця Буряк О.Й. штраф у розмірі 10 000,00 (десять тисяч) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

Т. Савчин

Члени колегії

В. Шевчук

В. Тимків

А. Мажак

Ю. Вітрак

Н. Боришак